

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ
Ն Ա Խ Ա Գ Ա Հ**

Հ Ր Ա Մ Ա Ն

«15» հոկտեմբեր 2018թ.

N 123-ձ

**ԳՈՅՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԵՎ ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ
ՇԵՆՔԵՐՈՒՄ ԵՎ ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՀԱՇՄԱՆԴԱՄՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ
ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ՄԱՏՉԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԱԶԱՓԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ**

Հիմք ընդունելով «Քաղաքաշինության մասին» օրենքի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասի գ) կետը, 10.1 հոդվածի 3-րդ մասի 10-րդ և 15-րդ կետերը և 16-րդ հոդվածը, ղեկավարվելով ՀՀ վարչապետի 2018 թվականի հունիսի 11-ի N748-Լ որոշմամբ հաստատված հավելվածի 16-րդ կետի 2-րդ ենթակետով

ՀՐԱՄԱՅՈՒՄ ԵՄ՝

1. Հաստատել՝ գոյություն ունեցող հասարակական և արտադրական նշանակության շենքերում և շինություններում հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար մատչելի պայմանների գնահատման ձևաչափը՝ համաձայն հավելվածի:
2. Սույն հրամանն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող 10-րդ օրը:

15-Oct-18

X

Ա. ԷԼՈՅԱՆ

**ԳՈՅՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԵՎ ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ
 ՇԵՆՔԵՐՈՒՄ ԵՎ ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՀԱՇՄԱՆԴԱՄՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ
 ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ՄԱՏՉԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԱԶԱՓ**

« _____ » _____ 20 ____ թ. N ____

Օբյեկտի (հաստատության) մասին հիմնական տեղեկություններ

ՕԲՅԵԿՏԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ			
Փաստացի հասցեն			
Հեռախոս		E-mail	
Պատկանելություն	(Պետական կամ համայնքային կառավարչական հիմնարկ, մասնավոր)		
Գործունեության տեսակը	Սոցիալական ծառայություններ, առողջապահություն, կրթություն, սերվիսային սպասարկում, մշակութային-ժամանցային գործունեություն, մարզական-առողջարարական, պետական (համայնքային) կառավարում, ժամանակավոր բնակության կազմակերպում		
Օբյեկտի սեփականության ձևը	(Պետական, համայնքային, իրավաբանական անձի, քաղաքացու)		
Մատուցվող ծառայությունների ծավալը*	(սպասարկվող այցելուների քանակ/օր, հզորությունը)		
Օբյեկտի դիրքը	Առանձին կանգնած շինություն _____ հարկ _____ Ներկառուցված; կցակառուց; _____ հարկ շինության մեջ		
Մուտքերի քանակը և նշանակությունը			
Շինարարության տարեթիվը			
Վերջին վերակառուցման տարեթիվը			
Հուշարձան շենքերի ցանկում ընդգրկված լինելը (չլինելը)			

Դեպի օբյեկտ տանող երթուղու նկարագրությունը

Օբյեկտի հեռավորությունը տրանսպորտի կանգառից, մ			
Տրանսպորտի տեսակը, երթուղու համարը, կանգառի անվանումը			
Դեպի կանգառ տանող ճանապարհին անցումների առկայությունը		Առկա են, առկա չեն	
Կարգավորվող անցումներ	Առկա են, առկա չեն	Ձայնային ազդանշանով	Առկա են, առկա չեն
Չկարգավորվող անցումներ	Առկա են, առկա չեն		
Արտաճանապարհային անցումներ	Առկա են, առկա չեն	Թեքահարթակով	Առկա են, առկա չեն
		Ամբարձիչով	Առկա են, առկա չեն

Տակտիլային նշաններ	Առկա են, առկա չեն		
Շարժման ուղղությամբ բարձրության անկումներ	≥ 1,5սմ, ≥4սմ	Իջնելու տեղեր՝ 10%-ից ավելի թեքությամբ	Առկա են, առկա չեն
Բաց աստիճաններ	Առկա են, առկա չեն	8%-ից ավելի թեքությամբ թեքահարթակներ	Առկա են, առկա չեն
Բռնածողեր աստիճանների վրա	Առկա են, առկա չեն	Բռնածողեր թեքահարթակների վրա	Առկա են, առկա չեն

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԱՅԻՆ – ՖՈՒՆԿՑԻՈՆԱԼ ԳՈՏԻՆԵՐԸ ԵՎ ՇԵՆՔԵՐԻ Ու ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՏՎԱԾՆԵՐԸ

	Օբյեկտի տարրերի անվանումը	Չափման միավորը, առկայությունը	Փաստացի չափերը, առկայությունը	Առաջարկություններ. տեղադրում, իրականացում, փոխարինում, վերանորոգում կամ վերակառուցում	Ծանոթություն
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. ՕՐՅԵԿՏԻ ԶԲԱՂԵՑՐԱԾ ՀՈՂԱՄԱՍԸ (առկայության դեպքում)					
Մուտք դեպի հողամաս (տարածք) (ցանկապատի առկայության դեպքում)					
	-անցման լայնությունը, դարպասը	մ			
	-*տեղեկություն օբյեկտի վերաբերյալ	առկայություն			
Այցելուների ավտոկայանատեղ (առկայության դեպքում)					
	*Հեռավորությունը շինության մուտքից	մ			
	Հաշմանդամի անձնական տրանսպորտի համար նախատեսված կայանատեղերի քանակը	%			
	Հաշմանդամի անձնական տրանսպորտի համար նախատեսված կայանատեղի համար անհրաժեշտ տարածությունը (լայնություն)	մ			
	Հաշմանդամի անձնական տրանսպորտի համար նախատեսված կայանատեղի համար անհրաժեշտ տարածությունը (խորություն)	մ			
Դեպի շինության մուտք տանող ճանապարհը (սպասարկման գոտի մուտք գործելու համար)					
	- մայթի լայնությունը (շարժման ուղու).	մ			
	- *շարժման ուղղության նշաններ	առկայություն			
	-*պատնեշ, եզրաքար ուղեցույցի նշանակությամբ՝ մայթի ուղղությամբ	առկայություն			

-*հանգստի տեղեր	առկայություն			
Բաց աստիճան:				
- աստիճանի բարձրությունը (լրացուցիչ)	մ			
- բռնածողերի բարձրությունը	մ			
- տակտիլային գոտի՝ մինչև աստիճաններին հասնելը (վերևում և ներքևում)	առկայություն			
- աստիճանների պիտակվորում	առկայություն			
Թեքահարթակներ ռելիեֆի վրա				
- մեկ քայլի բարձրությունը	մ			
- թեքությունը	%			
բռնածողեր երկու կողմից	առկայություն			
- բարձրությունը (ներքևի բռնածողի)	մ			
- *բարձրությունը (վերևի բռնածողի)	մ			
2. ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲ (սպասարկման գոտու հասանելիության համար)				
Դարպաս կամ մուտքային հարթակ				
հարթակի բարձրությունը (լրացուցիչ)	մ			
հարթակի չափերը. լայնություն	մ			
հարթակի չափերը. խորություն	մ			
*բռնածողեր (պատնեշ)	առկայություն			
*շվաքարան	առկայություն			
*տեղեկություն օբյեկտի մասին	առկայություն			
Արտաքին աստիճան				
- տակտիլային գոտի՝ մինչև աստիճաններին հասնելը (վերևում և ներքևում)	առկայություն			
աստիճանների պիտակվորում	առկայություն			
բռնածողեր երկու կողմից	առկայություն			
-բարձրությունը	մ			
-*բռնածողերի հորիզոնական վերջավորություններ	առկայություն			
-*անվնաս վերջավորություններ	առկայություն			
արտաքին թեքահարթակ				
թեքությունը	%			
քայլի լայնությունը (մաքուր՝ բռնածողերի միջև)	մ			
Մեկ քայլի բարձրությունը (առավելագույնը)	մ			

Շրջադարձային հարթկներ				
-թեքահարթակին մոտենալիս, երկարությունը	մ			
-թեքահարթակին մոտենալիս, լայնությունը	մ			
միջանկյալ ուղի, երկարությունը	մ			
միջանկյալ ուղի, լայնությունը	մ			
միջանկյալ հարթակ՝ շարժման ուղղության շրջադարձով, երկարությունը	մ			
միջանկյալ հարթակ՝ շարժման ուղղության շրջադարձով, լայնությունը	մ			
Բռնածողեր երկու կողմից	առկայություն			
- բարձրությունը (ներքևի բռնածողի)	մ			
- *բարձրությունը (վերևի բռնածողի)	մ			
-*բռնածողերի հորիզոնական վերջավորություններ	առկայություն			
-*անվնաս վերջավորություններ	առկայություն			
*չսահող մակերես	առկայություն			
Արտաքին ամբարձիչ	առկայություն			
*Ձայնային փարոսիկ մուտքի մոտ	առկայություն			
Նախամուտք				
Խորությունը	մ			
Լայնությունը	մ			
երկփեղկ դռներ	առկայություն			
ինքնակառավարվող դռներ	առկայություն			
- դռան բացվածքի լայնությունը առկայ	մ			
- արտաքին, ներքին շեմի բարձրությունը	մ			
3. ԵՐԹԵՎԵԿՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԻՆԵՐ (սպասարկման գոտու հասանելիության համար)				
1-ին հարկի աստիճան				
աստիճանների պիտակվորում	առկայություն			
Բռնածողեր երկու կողմից	առկայություն			
- բարձրությունը	մ			
-*բռնածողերի հորիզոնական վերջավորություններ	առկայություն			
-*անվնաս վերջավորություններ	առկայություն			
Աստիճանին կից թեքահարթակ 1-ին հարկի մակարդակում				

Քայլի լայնությունը	մ			
Թեքությունը	%			
Շրջադարձի հարթակներ ներքևում, վերևում (երկարությունը)	մ			
Շրջադարձի հարթակներ ներքևում, վերևում (լայնությունը)	մ			
Բռնածողեր երկու կողմից	առկայություն			
- բարձրությունը (ներքևի բռնածողի)	մ			
- *բարձրությունը (վերևի բռնածողի)	մ			
-* հորիզոնական վերջավորություններ ներքևում և վերևում	առկայություն			
Շարժական թեքահարթակ	առկայություն			
Ամբարձիչ հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար				
- անշարժ	առկայություն			
- շարժական	առկայություն			
Միջանցքներ/սրահներ				
Երթուղու լայնությունը	մ			
շրջադարձային հարթակներ, խորությունը	մ			
շրջադարձային հարթակներ, լայնությունը	մ			
*շարժման ուղղության, մուքի, ելքի նշաններ	առկայություն			
*Պատկերագրեր (մատչելիություն, մուտք, ելք)	առկայություն			
Ձայնային տեղեկատուներ և փարոսիկներ	առկայություն			
*Էկրաններ, ձայնային տեղեկատվության փոխակերպման տեքստային վահանակներ	առկայություն			
*Աուդիովիզուալ ինֆորմացիոն, տեղեկատվական համակարգեր	առկայություն			
*տակտիլ սխեմա	առկայություն			
*Հանգստի և սպասելու համար նախատեսված տեղ				
- նստելու համար նախատեսված տեղեր յուրաքանչյուր հարկում	առկայություն			
- անվասայլակների համար նախատեսված տեղեր յուրաքանչյուր հարկում	առկայություն			
*Կախովի սարքավորանքներ,	մ			

ելուստ շարժման գոտու ուղղությամբ				
Աստիճան, բարձրությունների անկումները հարկում (միջանցներում)				
Աստիճանների կոնտրաստային մակնիշավորում	առկայություն			
Բռնածողեր երկու կողմից	առկայություն			
-*Բռնածողերի հորիզոնական վերջավորություններ	առկայություն			
Ներքին թեքահարթակներ հարկում				
Քայլի լայնությունը	մ			
Թեքությունը	%			
Շրջադարձային հարթակներ ներքևում, վերևում (երկարությունը)	մ			
Շրջադարձային հարթակներ ներքևում, վերևում (երկարությունը)	մ			
Բռնածողեր երկու կողմից	առկայություն			
- բարձրությունը (ներքևի բռնածողի)	մ			
- *բարձրությունը (վերևի բռնածողի)	մ			
Միջհարկային աստիճան (դեպի սպասարկման գոտի տանող)				
Աստիճանների մակնիշավորում	առկայություն			
Բռնածողեր երկու կողմից	առկայություն			
- բարձրությունը	մ			
-*հորիզոնական վորջավորություններ	առկայություն			
-*անվնաս վերջավորություններ	առկայություն			
-*հարկի համարի տակտիլային նիշավորումներ բռնածողի վրա	առկայություն			
Աստիճան N___ (ներդիրներ այլ աստիճանների առկայության դեպքում)				
Մարդատար վերելակ				
Խցիկ				
-երկարություն	մ			
-լայնություն	մ			
-դռան բացվածքի լայնությունը	մ			
-*բռնածողեր	առկայություն			
*Լուսային տեղեկատվություն խցիկում	առկայություն			
*Ձայնային տեղեկատվություն խցիկում	առկայություն			
*Հասանելության նշան	առկայություն			

*Հարկի համարի նշաններ վերելակների դիմաց	առկայություն			
4. ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ԳՈՏԻ (կախված գործունեության տեսակից)				
Սպասարկումը պատուհանի/ վաճառասեղանի միջոցով				
Աշխատանքային հարթության բարձրությունը	մ			
Սպասարկման գոտու չափերը (խորությունը)	մ			
<i>Ներդիր՝ մի քանի պատուհանների/վաճառասեղանների նկարագրման անհրաժեշտության դեպքում</i>				
Սպասարկումը N___ գրասենյակում				
Դռան բացվածքի լայնությունը առկայս	մ			
Շեմի բարձրությունը	մ			
Գրասենյակի նշանակության վերաբերյալ տակտիլային տեղեկատվություն	առկայություն			
Գրասենյակի նշանակության վերաբերյալ վիզուալ կոնտրաստային տեղեկատվություն	առկայություն			
-*տեղադրման բարձրությունը	մ			
-գրանցման տառերի բարձրությունը	մ			
Գոտի անվասայլակի համար	առկայություն			
<i>Ներդիր՝ մի քանի գրասենյակների (այցելուների ընդունման համար նախատեսված) նկարագրման անհրաժեշտության դեպքում</i>				
Սպասարկում՝ տեղափոխմամբ N___				
Շարժման գոտու լայնությունը սպասարկման գոտում	մ			
*Այցելուների համար նախատեսված սարքավորանքների բարձրությունը (ստելլաժ, վաճառասեղան, ցուցափեղկ, գեղարվեստական օբյեկտ և այլն)	մ			
<i>Ներդիր՝ օբյեկտում ներառված մի քանի սպասարկման երթուղիների նկարագրման անհրաժեշտության դեպքում</i>				
Անհատական սպասարկման խցիկ N___ (հանդերձարան, հեռախոսախցիկ և այլն)				
երկարությունը	մ			
լայնությունը	մ			
նստելու համար նախատեսված տեղ	առկայություն			
*ձեռնափայտերի համար նախատեսված կախիչներ	առկայություն			

<i>Ներդիր՝ մի քանի խցիկների նկարագրման անհրաժեշտության դեպքում</i>				
Դահլիճ (ֆիքսված տեղերով հանդիսարահ, ընթերցանության դահլիճ, սպասարահ և այլն՝ 50 և ավելի տեղեր ունեցող)				
Անվասայլակներով տեղաշարժվող մարդկանց համար նախատեսված տեղեր	%			
Անվասայլակով հաշմանդամություն ունեցող անձի համար նախատեսված տեղին հասնելու անցուղու լայնությունը	մ			
*Լսողության խնդիրներ ունեցող անձանց համար նախատեսված տեղեր	%			
<i>Ներդիր՝ մի քանի դահլիճների նկարագրման անհրաժեշտության դեպքում</i>				
Անվասայլակով հաշմանդամություն ունեցող անձանց սպասարկման մասնագիտացված գոտի	առկայություն			
5. ԱՇԽԱՏԱՏԵՂԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ				
Հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար նախատեսված աշխատատեղերի կազմակերպումը՝ առողջության համար անվտանգ և ռացիոնալ:	առկայություն			
Աշխատանքային գոտում համապատասխան միկրոկլիմային ներկայացված սանիտարահիգիենիկ պահանջների համալիր, ինչպես նաև հաշմանդամություն ունեցող անձի հիվանդության տեսակից կախված լրացուցիչ պահանջների կատարում:	առկայություն			
Ծառայողական սենքերի մակերեսները անվասայլակով հաշմանդամություն ունեցող մեկ անձին տրամադրվող մակերեսի հաշվարկից.				
- գրասենյակային, ադմինիստրատիվ և օֆիսային սենքերում	մ ²			
- արտադրամաս	մ ²			
<i>Ներդիր՝ մի քանի ծառայողական սենքերի նկարագրման անհրաժեշտության դեպքում</i>				
Հենաշարժային ապարատի և տեսողության խնդիրներով հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար նախատեսված աշխատատեղի հեռավորությունները զուգարաններից, ծխարաններից, տաքանալու կամ հովանալու, կիսացնցողների և խմելու ջրի սարքվածքների տեղադրման սենքերից				
- շենքերի սահմաններում	մ			
- հիմնարկի, կազմակերպության տարածքի սահմաններում	մ			
Մենդի ընդունման լրացուցիչ սենյակ (անվասայլակով հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար հասարակական մենդի վայրին մոտենալու բարդության առաջացման դեպքում)				
Հաշմանդամություն ունեցող յուրաքանչյուր անձի համար նախատեսված մակերեսը	մ ²			
Ընդհանուր մակերեսը	մ ²			

6. ՍԱՆԻՏԱՐԱՀԻԳԻԵՆԻԿ-ԿԵՆՑԱՂԱՅԻՆ ՍԵՆՔԵՐ՝ այցելուների համար				
Սանհանգույց այցելուների համար	առկայություն			
Սանհանգույց հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար	առկայություն			
*սենյակի մատչելիության նշան	առկայություն			
Սանհանգույցի տակտիլային մակնիշավորում	առկայություն			
Դռան բացվածքի լայնությունը	մ			
լվացարան				
- լվացարանի հատվածը (խորությունը)	մ			
- լվացարանի հատվածը (լայնությունը)	մ			
-*լվացարանի բարձրությունը	մ			
-*բռնածող	առկայություն			
Խցիկներ համշանդամություն ունեցող անձանց համար				
-խցիկների քանակը	միավոր			
-*խցիկի մատչելիության նշան (անհրաժեշտության դեպքում)	առկայություն			
-դռան բացվածքի լայնությունը	մ			
Սանհանգույցի/խցիկի չափերը (երկարությունը)	մ			
Սանհանգույցի/խցիկի չափերը (լայնությունը)	մ			
բռնածողեր	առկայություն			
այդ թվում ծալովի	առկայություն			
Անվասայլակի համար նախատեսված տեղ զուգարանակոնքի մոտ (լայնությունը)	մ			
*ձեռնափայտերի համար նախատեսված կախիչներ	առկայություն			
<i>Ներդիր՝ մի քանի սանհանգույցների նկարագրման անհրաժեշտության դեպքում</i>				

***Ծանոթություն**

- Ստուգաթերթի լրացման ընթացքում արձանագրված ցուցանիշների համապատասխանությունը Հայաստանի Հանրապետության գործող նորմերին որոշվում է ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 2006 թվականի նոյեմբերի 10-ի N253-Ն հրամանով հաստատված ՀՀՇՆ IV-11.07.01-2006 (ՄՍՆ 3.02-05-2003) «Շենքերի և շինությունների մատչելիությունը բնակչության սակավաշարժուն խմբերի համար» շինարարական նորմերով:

- Ուսումնասիրված օբյեկտների հարմարեցումը բնակչության սակավաշարժ խմբերի կարիքների հրականացնելիս ղեկավարվել 2018 թվականի ապրիլի 5-ի «ՀՀԿՀ 23-101-2017 «Բնակչության սակավաշարժ խմբերի և հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար շենքերի և շինությունների մատչելիության ապահովման նախագծման կանոնների հավաքածուին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարությանն առընթեր քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի հրամանով հաստատված կանոններով: